

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(94) 358 def.
Brussel, 27.07.1994
94/0190 (SYN)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD
inzake de voortzetting en consolidering van het financieel
instrument "ec investment partners" (ecip) ten behoeve van
de landen in latijns-amerika, azië en het middellandse-zeegebied
en ten behoeve van zuid-afrika

Voorstel voor een
VERORDENING (EG) VAN DE RAAD

betreffende de tenuitvoerlegging van het financieel instrument
"EC Investment Partners" ten behoeve van de landen in Latijns-Amerika,
Azië en het Middellandse-Zeegebied en ten behoeve van Zuid-Afrika

(door de Commissie ingediend)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD
inzake de voortzetting en consolidering van het financieel
instrument "ec investment partners" (ecip) ten behoeve van
de landen in latijns-amerika, azië en het middellandse-zeegebied
en ten behoeve van zuid-afrika

- I. INLEIDING - SAMENVATTING
- II. ACHTERGROND EN BESCHRIJVING 1988-1994
- III. BEOORDELING
- IV. VOORSTEL
- V. MANAGEMENT EN TOEZICHT
- VI. COORDINATIE MET ANDERE EG-PROGRAMMA'S
- VII. VOORGESTELD BESLUIT

I. INLEIDING-SAMENVATTING

Het principe van ECIP als instrument om de banden tussen de Unie en Azië, Latijns-Amerika en de Mediterrane landen nauwer aan te halen wordt versterkt omdat de stroom van rechtstreekse buitenlandse investeringen naar ontwikkelingslanden als financieringsbron aanzienlijk is toegenomen, evenals technologie en managementvaardigheden voor ontwikkelingslanden. Acht jaar geleden bestond het leeuwedeel (56,4%) van de totale nettostroom van financiële middelen naar de ontwikkelingslanden uit officiële ontwikkelingshulp; momenteel is de hulp uit particuliere bronnen de belangrijkste stroom die 55% van de totale nettostroom vertegenwoordigt. Na obligatieleningen vormen rechtstreekse buitenlandse investeringen de belangrijkste particuliere stroom. In absolute zin bedroeg de stroom buitenlandse rechtstreekse investeringen naar ontwikkelingslanden in 1993 meer dan 35 miljard dollar, vergeleken met slechts 6,5 miljard in 1985.

Een gezond beleid in de ontwikkelingslanden en wereldwijde liberalisering van de handel en de kapitaalmarkt brengen een toenemend aantal ontwikkelingslanden in de hoofdstroom van de wereldeconomie.

Bedrijven in industrielanden en particuliere en institutionele investeerders richten respectievelijk, door middel van rechtstreekse buitenlandse investeringen en door middel van portfolio investeringen, een belangrijk deel van hun middelen op de ontwikkelingslanden. De voornaamste redenen hiervoor zijn dat de produktiekosten worden teruggebracht doordat gebruik wordt gemaakt van plaatselijke arbeidskrachten en natuurlijke hulpbronnen, dat markten die een snelle groei vertonen en zich aan het uitbreiden zijn (NAFTA, ASEAN, MERCOSUR) worden geopenetreed, dat wordt deelgenomen aan privatiseringstransacties en toegang wordt verkregen tot de florerende aandelenmarkten in Azië en Latijns-Amerika.

Ontwikkelingslanden voeren een hevige strijd om deze financiële geldstromen naar hun land te lokken door een bedrijfsklimaat met mogelijkheden te scheppen: een gezond macro-economisch beleid, open en concurrerende markten en billijke juridische en fiscale stelsels vormen in dit opzicht sleutelementen. De voordelen voor hen zijn toegang tot internationaal kapitaal en gezamenlijke ondernemingen met buitenlandse partners, met name, hetgeen een effectief instrument is gebleken voor toegang tot up-to-date technologieën, verbeterde vaardigheden en know-how alsmede een meer doeltreffende toegang tot de internationale markten.

De industrie in de Europese Gemeenschap neemt aan dit proces deel om haar concurrentievermogen op de wereldmarkt te verbeteren en te profiteren van de dynamiek van de opkomende markten van Azië, Latijns-Amerika en de Mediterrane landen. Deze beweging krijgt vaart nu nieuwe gebieden zoals infrastructuur worden geopend voor particuliere buitenlandse investeringen. Op de wereldconferentie van de Asian Development Bank die in april dit jaar in Nice werd gehouden, werd geraamd dat de investeringsbehoefte voor infrastructuurprojecten in Azië alleen de komende vijf jaar meer dan 1 000 miljard dollar bedragen; aan een belangrijk deel hiervan zal worden voldaan door middel van privatiseringsprogramma's waarbij buitenlandse bedrijven in gezamenlijke ondernemingen betrokken zijn.

De landen in Azië, Latijns-Amerika en het Middellandse-Zeegebied willen graag meedoen aan programma's ter bevordering van investeringen zoals ECIP en de onlangs opgezette ALINVEST en MEDINVEST programma's.

ECIP was bijzonder doeltreffend en responsief voor de behoeften van ALAMED-ontwikkelingslanden bij het bevorderen van gezamenlijke ondernemingen van plaatselijke bedrijven en Europese partners. Sinds de start in 1988 werden in totaal 909 projecten goedgekeurd.

Azië	Latijns-Amerika	Middellandse-Zeegebied	Alle regio's incl. multiregionaal
357	300	236	909

De meest succesvolle landen zijn Mexico (86), India (65), China (59), Indonesië (50) en Marokko (38). China kwam pas in februari 1992 in aanmerking en neemt nu het leeuwedeel van de aanvragen voor ECIP-financiering voor zijn rekening. Zie Bijlage II voor een tabel met de per faciliteit in 1988-1993 goedgekeurde ECIP-bedragen.

Het succes van ECIP moet voor een groot deel worden toegeschreven aan het basisconcept van het programma, dat ervoor zorgt dat ECIP op gedecentraliseerde wijze opereert en een aanvulling vormt op de bevorderingsprogramma's van de Lid-Staten. Zeer belangrijk hierbij is het netwerk van de bijna 100 financiële instellingen dat de grootste en meest dynamische banken in onze Lid-Staten en derde landen omvat.

Het ECIP-instrument maakt deel uit van het ontwikkelingsbeleid van de EG maar is tegelijkertijd in overeenstemming met en een ondersteuning van het industriebeleid van de Gemeenschap omdat het als een katalysator fungeert voor Europese rechtstreekse investeringsstromen naar ontwikkelingslanden, waarbij de banden tussen Europa en andere dynamische continenten nauwer worden aangehaald.

De juridische grondslag voor ECIP is momenteel Verordening nr. 319/92 van de Raad van 3 februari 1992 die op 31 december 1994 afloopt. De Commissie stelt in bijlage bij deze Mededeling nu een nieuwe verordening van de Raad voor om de tenuitvoerlegging van het ECIP-instrument na 1994 voort te zetten en te consolideren. In het voorstel worden de voornaamste kenmerken van het bestaande instrument gehandhaafd:

- bevordering van wederzijds voordelige investeringen in de vorm van gezamenlijke ondernemingen;
- gedecentraliseerd en flexibel management door middel van een netwerk van financiële instellingen en instellingen ter bevordering van investeringen; en
- de samenhang van het instrument dat, met behulp van vier financieringsfaciliteiten, alle stadia bestrijkt van de oprichting van een gezamenlijke onderneming vanaf 1) de selectie van het project, 2) de uitvoerbaarheidsstudie en proefproject, tot 3) kapitaalfinanciering en 4) steun aan het management en de opleiding.

Dit voorstel omvat een aantal kleine verbeteringen in de voorwaarden voor de in het kader van elk van de faciliteiten beschikbare financiering en omvat tevens specifieke bepalingen voor de versterking van het beheer van de Commissie en haar controle op de fondsen, voortdurend toezicht en evaluatie van de gefinancierde acties en coördinatie met andere EG-instrumenten voor economische samenwerking en bevordering van investeringen. In deze voorstellen wordt rekening gehouden met het advies van de Rekenkamer over de tenuitvoerlegging van het instrument dat in december 1993 aan de Raad werd uitgebracht en de onafhankelijke evaluatie die in april 1994 aan de Raad en het Parlement werd gezonden.

Naast landen in Azië, Latijns-Amerika en het Middellandse-Zeegebied wordt in overeenstemming met de conclusie van de Raad "Algemene zaken" van 19 april 1994 tevens voorgesteld het instrument uit te breiden tot Zuid-Afrika. Voor Zuid-Afrika zou specifieke financiering nodig zijn.

II. ACHTERGROND EN BESCHRIJVING 1988-1994

Het ECIP-instrument werd in september 1988 gelanceerd als een proefproject met beperkte begrotingsmiddelen (30 miljoen ecu voor 3 jaar). Aanvankelijk stelde de Commissie geen specifieke juridische grondslag voor dit instrument voor. In plaats daarvan werd ECIP omschreven op basis van artikel 205 van het Verdrag van Rome en van de

omschreven op basis van artikel 205 van het Verdrag van Rome en van de samenwerkingsovereenkomsten met de ontwikkelingslanden van Azië, Latijns-Amerika en het Middellandse-Zeegebied. Het Europees Parlement zorgde binnen de hem beschikbare manoeuvreerruimte voor de nodige kredieten (niet-verplichte uitgaven). In december 1990 stelde de Commissie de Raad voor het ECIP-instrument verder te versterken door middel van een specifieke verordening en op 3 februari 1992 keurde de Raad ECIP-Verordening (EEG) nr. 319/92 goed. Deze houdt hoofdzakelijk het volgende in:

- een bevestiging van de kenmerken die sedert 1988 hebben ingestaan voor het succes van het programma;
- een verhoging van de financieringslimiet per project van 500 000 ecu tot 1 000 000 ecu;
- een nauwkeuriger definitie van de doelstellingen en de procedures om de doeltreffendheid te vergroten en voor doorzichtigheid te zorgen; en
- regelmatige controle en beoordeling van beheer en effect.

Het programma hangt af van een netwerk van financiële instellingen (FI) in de EG Lid-Staten en in de ALAMED-landen die de vier financieringsfaciliteiten bevorderen en beheren. Het ECIP-netwerk omvat momenteel 95 FI; deze werden gekozen na een Besluit van de Commissie die eerst de Raad had geraadpleegd. Voor ECIP-financiering in het kader van faciliteit I mogen ook organisaties die groepen van bedrijven vertegenwoordigen (zoals instellingen ter bevordering van investeringen, industriefederaties en kamers van koophandel) projecten indienen en beheren.

De Commissie heeft kadercontractovereenkomsten ondertekend met financiële instellingen (FI) in de ALAMED-landen en in de Europese Gemeenschap. Het zijn de diensten van deze FI die de projectvoorstellen beoordelen en aan de Commissie ter goedkeuring voorleggen, juridische documentatie met de ondernemingen opstellen en de lopende administratie van de transacties verzorgen. Bedrijven kunnen op deze manier een aanvraag indienen voor ECIP-financiering door middel van de FI van hun keuze, indien mogelijk in de buurt van hun zetel. Voor de specifieke onder faciliteit I vallende acties kunnen organisaties die een groep van bedrijven vertegenwoordigen rechtstreeks met de Commissie werken.

Bij de beoordeling en goedkeuring van acties gaat de Commissie na of de investeringen levensvatbaar zijn, of de instellingen die de investering bevorderen competent zijn, of er voor beide partijen voordelen aan vast zitten, welke bijdrage wordt geleverd aan de ontwikkeling van het desbetreffende ALAMED-land en of de actie verenigbaar is met de verschillende aspecten van het communautair beleid. In principe komen alle sectoren van de economie in aanmerking - industrie, diensten, landbouw, mijnbouw en andere. Sommige sectoren zoals wapenproductie en gokhuizen zijn echter bijvoorbeeld uitgesloten. ECIP houdt zich alleen bezig met financiering hetgeen betekent dat de Commissie zelf geen rechtstreekse technische bijstand verleent en nooit ingrijpt bij het beheer van het project. De leiding is volledig in handen van particuliere ondernemers.

ECIP is gericht op kleine en middelgrote ondernemingen maar projecten van grotere bedrijven komen eveneens in aanmerking om het indirecte positieve effect op KMO's (met name door de overdracht van technologie, onderaannesteding en de toeleveringsband) die voortvloeit uit de oprichting van gezamenlijke ondernemingen tussen grote bedrijven niet te verwaarlozen. Grote multinationals zijn echter uitgesloten van het programma.

ECIP biedt vier soorten faciliteiten voor de financiering: subsidie voor de selectie van projecten (Fac. 1), renteloze voorschotten voor de voorbereiding van projecten (Fac. 2) en voor de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen (Fac. 4) en deelneming aan de vorming van het eigen vermogen of via participatieleningen (Fac. 3).

De vier ECIP-faciliteiten bieden financiële steun om de verschillende stadia voor gezamenlijke ondernemingen als volgt te vergemakkelijken:

FACILITEIT 1: selectie van projecten en partners

In het kader van deze faciliteit heeft ECIP projecten gefinancierd met behulp van subsidies tot ten hoogste 50% van de kosten van de projecten (maximaal 100 000 ecu). De overige 50% moet door de initiatiefnemers gefinancierd worden.

In aanmerking komen:

organisaties die een groep van bedrijven vertegenwoordigen zoals kamers van koophandel, industrie-federaties, andere beroepsinstellingen en financiële instellingen van het ECIP-netwerk. Faciliteit 1 is niet beschikbaar voor individuele ondernemingen die een studie willen uitvoeren van een specifiek investeringsproject.

Deze faciliteit beoogt:

- specifieke sectoren aan te wijzen in één of een beperkt aantal landen die in aanmerking komen en die over investeringsmogelijkheden beschikken;
- EG-ondernemingen aan te wijzen die over de technologie en de financiële middelen beschikken om aan een gezamenlijke onderneming te kunnen deelnemen;
- plaatselijke ondernemingen aan te wijzen die geschikte partners zouden kunnen vormen voor gezamenlijke ondernemingen met Europese investeerders;
- ondernemingen aan beide zijden op de hoogte te brengen van de mogelijkheden en zakelijke ontmoetingen tussen twee potentiële partners te organiseren.

Voor financiering in het kader van faciliteit 1 komen twee soorten projecten in aanmerking:

- studies om een bepaalde sector van de EG elementaire informatie te verschaffen over de investeringsmogelijkheden in één land of in een aantal geselecteerde landen;
- studiebijeenkomsten of "workshop" projecten waar een aantal potentiële partners van zowel de EG als het investeringsland elkaar kunnen ontmoeten.

FACILITEIT 2: voorbereiding van de oprichting van een specifieke gezamenlijke onderneming

In het kader van deze faciliteit heeft ECIP projecten gefinancierd door middel van een renteloos voorschot dat later een subsidie kan worden, een lening of een deelneming aan de vorming van het eigen vermogen, afhankelijk van het resultaat van het project. Het voorschot bestrijkt ten hoogste 50% van de kosten van het project tot een maximaal bedrag van 250 000 ecu.

Voor faciliteit 2 komen in aanmerking:

- uiteindelijke selectie en keuze van een partner;
- uitvoerbaarheidsstudies;
- marktstudies;
- het opstellen van een bedrijfsplan;
- het opzetten van een modelproductie-eenheid;
- de vervaardiging van prototypes.

Faciliteit 2 beoogt de onderneming in staat te stellen alle elementen te verzamelen die het project voor de bank aanvaardbaar maken en haar in staat zullen stellen over te gaan tot investering in een EG/ALAMED gezamenlijke onderneming. Indien het project binnen een periode van twee jaar na de voltooiing niet leidt tot een verdere investering kan het voorschot in een subsidie worden veranderd.

De begunstigde dient hiervoor een specifieke aanvraag in te dienen en de redenen voor de mislukking uiteen te zetten. Is het project echter een succes en leidt het tot een investering dan dienen alle kosten betaald te worden met inbegrip van de studiekosten; in dat geval dient het voorschot te worden terugbetaald of te worden gekapitaliseerd. Deze faciliteit is toegankelijk

voor plaatselijke of Europese bedrijven, die voor eigen rekening of gezamenlijk optreden en belangstelling hebben voor een gezamenlijk investeringsproject in een begunstigd land. Bedrijven die belangstelling hebben dienen een aanvraag in te dienen via een van de financiële instellingen van het ECIP-netwerk, die het voorstel zullen beoordelen en het vervolgens ter goedkeuring aan de Commissie zullen voorleggen.

FACILITEIT 3: financiering van de kapitaalbehoeften

Deze faciliteit beoogt kapitaal te verschaffen om bestaande gezamenlijke ondernemingen uit te breiden of om nieuwe investeringen mogelijk te maken van plaatselijke ondernemingen met een licentieovereenkomst met EG-bedrijven. Deze faciliteit is, wat de EG-partners betreft, in de eerste plaats voorbehouden aan kleine en middelgrote ondernemingen. De ECIP-financiering kan 20% belopen van het kapitaal van de gezamenlijke ondernemingen met een maximum van 1 miljoen ecu ECIP-financiering per project.

ECIP heeft projecten gefinancierd door middelen te verstrekken aan de FI die op hun beurt namens de EG kredieten verstrekken aan het bedrijf. De EG steunt op de FI die als bemiddelaar optreden en verlangt dat de FI het bedrijf eenzelfde bijdrage tegen gelijke voorwaarden als de EG verstrekken. Door deze "matching obligation" zorgt de ECIP ervoor dat de FI permanent bij het project betrokken blijft.

ECIP financiert het bedrijf tijdens de lancering en probeert zijn aandeel te verkopen of vraagt terugbetaling van de lening na een periode van ongeveer 5 jaar, of eerder indien de partners van de gezamenlijke onderneming dit wensen. ECIP grijpt niet in het beheer van het bedrijf in.

Gezamenlijke ondernemingen in de ALAMED-landen van EG-partners en een plaatselijke ondernemer komen in aanmerking voor faciliteit 3. Deze faciliteit is tevens beschikbaar voor rechtstreekse investeringen van plaatselijke ondernemingen die een licentieovereenkomst met een EG-onderneming hebben.

FACILITEIT 4: opleiding of bijstand aan het management van gezamenlijke ondernemingen

In het kader van faciliteit 4 heeft ECIP projecten gefinancierd door middel van renteloze leningen aan de financiële instelling die het geld aan de gezamenlijke onderneming of het bedrijf dat met een licentieovereenkomst werkt doorleent op een "back to back"-basis. De ECIP-lening kan ten hoogste 50% van de kosten van het project bedragen (met een ECIP-bijdrage van niet meer dan 250 000 ecu). De Commissie eist dat de bemiddelende FI het project cofinanciert voor een zelfde bedrag als het ECIP.

De totale ECIP-financiering voor alle faciliteiten voor een individueel project bedraagt 1 000 000 ecu.

III. BEOORDELING

ECIP heeft van 1988 tot op heden, zowel wat het aantal als de omvang in ecu van de aanvragen voor en goedkeuring van financieringen betreft, een snelle en gestage groei vertoond. Het aantal projectaanvragen is van 57 in 1988/89 gestaag toegenomen tot 408 in 1993. Het aantal in 1988/89 goedgekeurde projecten bedroeg 39 en steeg in 1993 tot 271.

In 1988/89 bedroegen de goedgekeurde ECIP-financieringen 3,43 miljoen ecu en dit bedrag steeg snel tot 29,16 miljoen ecu in 1993. In 1994 is in totaal 39 miljoen ecu beschikbaar voor vastleggingskredieten voor ECIP en voor 1995 is 42 miljoen ecu gevraagd.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 9, lid 2 van de huidige ECIP-Verordening (nr. 319/92) gaf de Commissie in 1993 opdracht tot een onafhankelijke evaluatie. Dit deskundigenverslag werd in april 1994 naar de Raad en het Parlement gezonden en hield samengevat in dat het ECIP:

- een succes is en dat er zowel bij de ondernemers als bij de financiële instellingen die het programma ten uitvoer leggen steeds meer vraag naar bestaat ;
- voldaan heeft aan de voornaamste doelstelling, namelijk het bevorderen van voor beide partijen voordelige investeringen van EG/gezamenlijke ondernemingen met plaatselijke ondernemers in de ALAMED-ontwikkelingslanden;
- en dat de samenhang van het instrument bestaande uit vier financieringsfaciliteiten die gezamenlijk beheerd worden en alle stadia van de oprichting van een gezamenlijke onderneming bestrijken van vitaal belang is.

(In Bijlage III bij dit document wordt een samenvatting gegeven van de conclusies en aanbevelingen van deze onafhankelijke evaluatie).

In het deskundigenverslag werden suggesties gedaan voor specifieke, kleine verbeteringen van de financieringsvoorwaarden van de faciliteiten; er werden tevens een aantal specifieke aanbevelingen gedaan met betrekking tot de uitvoering van het programma voor wat betreft de noodzaak de administratieve routineprocedures nog meer te decentraliseren naar de financiële instellingen toe om de tenuitvoerlegging verder te vergemakkelijken en het personeel van de Commissie in staat te stellen meer aandacht te besteden aan beleids- en beoordelingskwesties.

Verder bracht de Rekenkamer in december 1993 overeenkomstig artikel 9, lid 3 van de ECIP-Verordening, een advies uit aan de Raad over ECIP; in maart 1994 werd dit door de Commissie van commentaar voorzien. De Kamer was van oordeel dat ECIP voldoet aan een reële behoefte waarvan de markt niet op de hoogte is of waarvan zij zich slechts gedeeltelijk rekenschap geeft...en dat voor zover de communautaire wetgever en de Commissie dit wensen, maatregelen zouden moeten worden genomen in het kader van het beleid inzake ontwikkelingshulp om investeringen in de particuliere sector door middel van het ECIP-instrument te blijven bevorderen en om een passende structuur op te zetten. In Bijlage IV van dit document wordt een beknopt overzicht gegeven van de conclusies en aanbevelingen van het advies van de Rekenkamer.

In dit voorstel voor een herziene en verbeterde Verordening van de Raad voor ECIP wordt rekening gehouden met de opmerkingen van de Rekenkamer en de aanbevelingen van de deskundigen door kleine verbeteringen voor te stellen in de financieringsfaciliteiten. Verder omvat het met name specifieke bepalingen ten aanzien van het project beheer door de Commissie; een taak die als gevolg van het succes van ECIP steeds uitgebreider is geworden.

IV. VOORSTEL

De Commissie stelt de Raad voor de ECIP-verordening te verlengen en te verbeteren overeenkomstig de in bijlage I van deze Mededeling opgenomen tekst. Deze tekst houdt minimale veranderingen in van elk van de financieringsvoorstellen met bijzondere aandacht voor decentralisatie en versterking van de middelen van de Commissie om projecten te beheren en te controleren (zie tevens deel V) en meer coördinatie met andere EG-programma's en instrumenten voor economische samenwerking (zie tevens deel VI).

IV.a. Doelstelling

Voorgesteld wordt de voornaamste ECIP-doelstelling aan te houden, dat wil zeggen de bevordering van investeringen die voor beide partijen voordelig zijn. Dit instrument, dat vier faciliteiten omvat die alle stadia bij de oprichting van een gezamenlijke onderneming bestrijken, zou in zijn geheel moeten worden gehandhaafd. Het systeem van flexibel, gedecentraliseerd beheer zou moeten worden gehandhaafd en versterkt (zie V). De coördinatie met andere EG-programma's voor de bevordering van investeringen en economische samenwerking zou kunnen worden verbeterd (zie VI). Naar aanleiding van de suggesties van de onafhankelijke evaluatie van de deskundigen en van de Rekenkamer worden kleine veranderingen in de financieringsvoorwaarden en -criteria voorgesteld.

IV.b. Verbeteringen van de vier financieringsfaciliteiten

Faciliteit 1. Voorgesteld wordt de draagwijdte van deze faciliteit uit te breiden tot privatiseringsprojecten met betrekking tot de infrastructuur op te nemen (bijvoorbeeld in de sectoren energie, vervoer, milieu en nutsvoorzieningen) die door ALAMED-regeringen overeenkomstig de Build Operate Transfer (BOT) of Build Operate Own (BOO) formule worden ontwikkeld. Door ALAMED-regeringen en overheidsinstanties rechtstreekse toegang te verlenen tot faciliteit 1, zouden zij met een EG-consultant die in veel gevallen een EG-ondernemer in de sector is, de evaluatie, voorbereiding en aanbestedingsdocumenten voor een privatisering van een gezamenlijke onderneming (BOT-BOO-project) kunnen financieren. In het stadium van de tenuitvoerlegging van het project, zouden EG-ondernemers volgens de bestaande ECIP-criteria in aanmerking blijven komen voor financiering in het kader van faciliteit 2,3 of 4.

Faciliteit 2. Om de kwaliteit van de gefinancierde acties te verbeteren, met name wat de selectie van een partner betreft, wordt voorgesteld binnen de totale financieringslimiet voor faciliteit 2 (250 000 ecu) door middel van een renteloos voorschot een subsidie-element van 10 000 ecu op te nemen voor de financiering van 50% van de kosten van een werkbezoek van de uiteindelijke begunstigde voorafgaand aan de volledige uitvoerbaarheidsstudie of het proefproject. Als de resultaten van een studie niet tot een gezamenlijke onderneming leiden kan de ECIP-financiering, evenals onder de bestaande ECIP-verordening naar goeddunken van de Commissie in het kader van faciliteit 2 worden omgezet in een subsidie; het studiedocument wordt in dit geval het eigendom van de Commissie die het ter beschikking kan stellen van andere potentiële investeerders (zie Deel VI).

Faciliteit 3. Op verzoek van talrijke ondernemers en van de financiële instellingen, gesteund door aanbevelingen van de onafhankelijke evaluatie en van de Rekenkamer, wordt voorgesteld faciliteit 3 toegankelijk te maken voor onrechtstreekse achtergestelde leningen op lange en middellange termijn en deze niet te beperken tot deelneming aan de vorming van eigen vermogen. De Commissie heeft geen gevolg gegeven aan de suggestie van de onafhankelijke deskundige om Investeringsfondsen op te zetten voor faciliteit 3 omdat deze faciliteit een aanvullende faciliteit is en zou moeten blijven voor het programma en niet het hoofdelement moet worden.

Faciliteit 4. Om het tot op heden relatief bescheiden gebruik van deze faciliteit te verbeteren, wordt voorgesteld de financieringsvoorwaarden te veranderen tot een subsidie, op voorwaarde dat alleen de kosten van opleiding, technische bijstand of managementexpertise die werd verricht door externe instanties in aanmerking komen voor ECIP-financiering. Deze bepaling zal het aanvullende karakter van de acties die gefinancierd worden in stand houden en hoewel de financiële instellingen nog steeds een bemiddelende rol zullen spelen bij de financiering zal niet van hen verlangd worden dat zij de acties cofinancieren.

IV.c. Geografische spreiding

Naast landen in Azië, Latijns-Amerika en het Middellandse-Zeegebied wordt voorgesteld, in overeenstemming met de conclusies van de Raad "Algemene Zaken" van 19 april 1994 het instrument uit te breiden tot Zuid-Afrika. Voor dit land zou aanvullende financiering moeten worden verleend.

Opgemerkt dient te worden dat in andere niet-ALAMED-landen andere EG-financieringsinstrumenten bestaan (Phare:JOPP, TACIS, Lomé, CDI) en voorgesteld wordt deze beter af te stemmen op ECIP (zie VI).

V. BEHEER, CONTROLE EN ANTI-FRAUDEBEPALINGEN

De Commissie sluit zich niet aan bij het voorstel van de Rekenkamer om een onafhankelijke instantie op te zetten voor het beheer van ECIP omdat zij de huidige optie voor subsidiariteit en decentralisatie wil behouden die door de oprichting van een "EC Finance Corporation" verzwakt zou kunnen worden. De Commissie heeft in de voorgestelde verordening echter wel

specifieke bepalingen opgenomen (artikel 9) om het management en de controle te verbeteren met behoud van de in wezen gedecentraliseerde administratie waarbij gebruik wordt gemaakt van financiële instellingen en instellingen voor de bevordering van investeringen.

In het kader van de nieuwe verordening worden drie specifieke aanvullende maatregelen voorgesteld:

- 1) Externe technische bijstand (TB) kan worden aangeworven met behulp van de gebruikelijke aanbestedingsprocedures van de Commissie, zodat deze TB de talrijke elementaire, routine, voorlichtings- en dossierverwerkingstaken kan uitvoeren die inherent zijn aan een instrument waarbij zoveel landen, financiële instellingen en uiteindelijke begunstigten betrokken zijn. De Commissie zal besluiten welke acties gefinancierd zullen worden en verantwoordelijk blijven voor de eindbeoordeling, de algemene bevordering van het instrument en de kwaliteitscontrole alsmede evaluatie en impact. Wat artikel 9 van de verordening betreft wordt voorgesteld ten hoogste 5% van de ECIP-begroting te verstrekken om deze taken te kunnen financieren op voorwaarde dat de gefinancierde acties rechtstreeks verband houden met de bijzondere aard van het ECIP-instrument en de ALAMED-landen en Zuid-Afrika ten goede komen.
- 2) Zoals gebruikelijk bij andere acties die gefinancierd worden door de hoofdstukken van de begroting inzake ontwikkelingssamenwerking, wordt een contract gesloten (na publicatie in het Publikatieblad en een uitspraak van de RCAC) met een internationaal accountantsbedrijf voor een volledig financiële controle aan het einde van het jaar van de boeken van een aantal ECIP-financiële instellingen en de begunstigten van faciliteit 1 van het ECIP om de ECIP-balans te controleren en een jaarrekening per 31 december. De accountants zullen de financiële ECIP-rekeningen in overeenstemming brengen met het bedrag op de jaarrekening van de Commissie en ervoor zorgen dat de ECIP-balans correct wordt overgenomen in de balans van de Commissie. Dit zal ieder jaar vanaf 1995 gebeuren voor de jaarlijkse afsluiting van de ECIP-rekeningen.
- 3) In de kaderovereenkomsten en de specifieke financieringsovereenkomsten zullen bijzondere bepalingen worden opgenomen inzake anti-fraude maatregelen, met name een mechanisme voor de terugvordering van voorschotten die bij de jaarlijkse controle niet volledig verantwoord werden.

De Commissie stelt voor de bestaande bepalingen inzake de verslagen te handhaven en af te stemmen op de nieuwe geldigheidsperiode van het ECIP:

- a) door het Europees Parlement en de Raad ieder jaar uiterlijk op 30 april een verslag te zenden over de vorderingen die zijn gemaakt met vermelding van de projecten die werden geselecteerd, de kredieten die zijn verstrekt en de terugbetalingen aan de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen met inbegrip van de jaarlijkse statistieken voor het voorgaande jaar; en door
- b) het Europees Parlement en de Raad iedere vijf jaar de resultaten van een onafhankelijke evaluatie van het instrument te zenden.

De Commissie merkt op dat de Rekenkamer krachtens artikel 188C van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bevoegd is tot controle en een advies mag uitbrengen over de tenuitvoerlegging van het instrument.

VI. COORDINATIE MET ANDERE EG-PROGRAMMA'S

Naast de interne coördinatie binnen de diensten van de Commissie met betrekking tot de respectieve acties die in het kader van ECIP gefinancierd worden en andere EG programma's inzake economische samenwerking (zoals AL-INVEST, MED-INVEST en de Azië/EG Business Info Centres) zal de Commissie specifieke maatregelen treffen om de informatie, partnerlijsten, en studies die in het kader van de faciliteiten 1 en 2 van ECIP gefinancierd worden te verspreiden en te benutten, door middel van netwerken, informatiepunten en

informatiesystemen in de AL-INVEST punten, de MED-INVEST bureau's, de Azië/EG Business Info Centres en de door DG XXIII en III beheerde netwerken en systemen binnen de EG zoals BC NET, BRE zodat ECIP toegankelijker wordt voor kleine en middelgrote ondernemingen.

De Commissie zal blijven werken aan de verbetering van de coördinatie tussen ECIP en de Europese Investeringsbank met bijzondere aandacht voor het Middellandse-Zeegebied.

VII. VOORGESTELD BESLUIT

De Commissie stelt voor dat de Raad het ECIP instrument voortzet en consolideert door een nieuwe verordening goed te keuren -de tekst is in bijlagedie op 1 januari 1995 in werking moet treden.

Bijlagen:

- I. Voorgestelde tekst voor een nieuwe verordening van de Raad inzake ECIP.
- II. Tabel van de bedragen in ecu die krachtens ECIP in het kader van de faciliteiten in 1988/93 werden goedgekeurd.
- III. Samenvatting van de conclusies en aanbevelingen van de onafhankelijke evaluatie van ECIP.
- IV. Samenvatting van de conclusies en aanbevelingen uit het advies van de Rekenkamer over de tenuitvoerlegging van ECIP.
- V. Financieel memorandum

Voorstel voor een
VERORDENING (EG) VAN DE RAAD

betreffende de tenuitvoerlegging van het financieel instrument
"EC Investment Partners" ten behoeve van de landen in Latijns-Amerika,
Azië en het Middellandse-Zeegebied en ten behoeve van Zuid-Afrika

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 W,

Gezien het voorstel van de Commissie⁽¹⁾,

In samenwerking met het Europees Parlement,

Overwegende dat de Gemeenschap zowel op financieel en technisch als op economisch gebied met de ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika, Azië en het Middellandse-Zeegebied en met Zuid-Afrika samenwerkt;

Overwegende dat, om deze samenwerking te versterken, men onder meer investeringen moet aanmoedigen die in het belang van beide partijen zijn, met name investeringen van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO);

Overwegende dat de Raad een consensus heeft bereikt over het belang van de rol van de particuliere sector in het ontwikkelingsproces;

Overwegende dat gezamenlijke ondernemingen en investeringen van ondernemingen uit de Gemeenschap in ontwikkelingslanden voor deze landen bepaalde voordelen kunnen opleveren, onder meer kapitaalsoverdracht, "know-how", werkgelegenheid, overdracht van opleidingen en vaardigheden, meer exportmogelijkheden en bevrediging van de lokale behoeften;

Overwegende dat in 1988 een proefproject voor een periode van drie jaar werd opgezet met het oog op de bevordering, door middel van een financieel instrument "EC Investment Partners" (ECIP), van gezamenlijke ondernemingen tussen de Gemeenschap en landen in Latijns-Amerika, Azië en het Middellandse-Zeegebied, dat bij Verordening (EEG) nr. 319/92⁽²⁾ van de Raad werd voortgezet en verlengd voor een proefperiode van 3 jaar met ingang van 1 januari 1992;

Overwegende dat de Rekenkamer in december 1993 overeenkomstig artikel 9, lid 3, van Verordening (EEG) nr. 319/92 inzake de tenuitvoerlegging van ECIP-financieel instrument advies uitbracht, waarin werd vastgesteld dat ECIP aan een reële behoefte voldoet waarmee de markt geen of slechts gedeeltelijk rekening houdt en specifieke aanbevelingen heeft gedaan voor de verbetering van het management;

(1)

(2) PB nr. L 35 van 12.2.1992, blz. 1.

Overwegende dat het Europees Parlement en de Raad de resultaten van de hun overeenkomstig artikel 9, lid 2, van Verordening (EEG) nr. 319/92 toegezonden onafhankelijke evaluatie hebben bestudeerd, waaruit blijkt dat ECIP aan de voornaamste doelstelling voldoet om wederzijds voordelige investeringen in gezamenlijke ondernemingen EG/plaatselijke ondernemers te bevorderen in landen in Azië, Latijns-Amerika en het Middellandse-Zeegebied en dat het ECIP-instrument moet worden verlengd en versterkt;

Overwegende dat de Raad op 25 februari 1992 Verordening (EEG) nr. 443/92⁽³⁾ inzake financiële en technische hulp en economische samenwerking met de ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika en in Azië en op 29 juni 1992 Verordening (EEG) nr. 1763/92⁽⁴⁾ betreffende de financiële samenwerking met de mediterrane derde landen heeft vastgesteld;

Overwegende dat de verlenging en verdieping van het instrument derhalve noodzakelijk is ten einde de mogelijkheden voor wederzijds voordelige acties in de landen van Latijns-Amerika, Azië en het Middellandse-Zeegebied ten volle te benutten;

Overwegende dat de Raad van 19 april 1994 heeft vastgesteld dat ten einde EU-investeringen in KMO's in Zuid-Afrika aan te moedigen, voordelen gelijk aan de ECIP (European Community Investment Partners) of het opvolgend instrument aan Zuid-Afrika kunnen worden verleend en dat hiertoe voor specifieke financiering van dit instrument zou worden gezorgd;

Overwegende dat het bedrijfsleven in alle Lid-Statens tot een zo ruim mogelijke deelneming moet worden aangemoedigd,

Overwegende dat de deelneming van alle Lid-Statens in de bevordering van hun investeringen in de landen van Latijns-Amerika, Azië en het Middellandse-Zeegebied en in Zuid-Afrika via de in ontwikkeling gespecialiseerde financiële instellingen, dient te worden aangemoedigd,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. In het kader van economische samenwerking met de landen in Latijns-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied en met Zuid-Afrika hanteert de Gemeenschap bijzondere samenwerkingsvormen die gericht zijn op de bevordering van wederzijds voordelige investeringen door ondernemers uit de Gemeenschap, met name in de vorm van gezamenlijke ondernemingen met plaatselijke ondernemers uit de betrokken landen.
2. Met inachtneming van hun respectieve mogelijkheden en behoeften genieten de kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) voorrang bij de toepassing van het instrument, terwijl de grote multinationale ondernemingen daarvoor niet in aanmerking komen.

Artikel 2

Het financieel instrument "EC Investment Partners" (ECIP), hierna "het instrument" te noemen, biedt vier soorten faciliteiten voor de financiering van:

1. de aanwijzing van projecten en partners, via subsidies tot ten hoogste 50% van de kosten van de acties, met een maximum van 100 000 ecu; evenwel in het geval van de voorbereiding van een privatisering of een "Build Operate and Transfer" (BOT) - of een "Build Operate and Own" (BOO) - project op het gebied van infrastructuur,

(3) PB nr. L 52 van 27.2.1992, blz. 1.

(4) PB nr. L 181, van 1.7.1992, blz. 5.

nutsvoorzieningen of milieudiensten wanneer de begunstigde een regering of een overheidsinstantie is, kan deze faciliteit tot 100% van de kosten van de operatie worden verhoogd met een maximum van 200 000 ecu (faciliteit nr. 1);

2. uitvoerbaarheidsstudies en andere acties van ondernemers die gezamenlijke ondernemingen willen oprichten of willen investeren, via renteloze voorschotten tot ten hoogste 50% van de kosten met een maximum van 250 000 ecu, waarbij de kosten voorafgaand aan de uitvoerbaarheidsstudie door een subsidie tot maximaal 10 000 ecu kunnen worden gefinancierd (faciliteit nr. 2);
3. de kapitaalbehoeften van een gezamenlijke onderneming of van een plaatselijke onderneming met licentieovereenkomsten, ter dekking van de specifieke investeringsrisico's in ontwikkelingslanden, via deelneming aan de vorming van het eigen vermogen of via achtergestelde leningen tot ten hoogste 20% van het eigen en het achtergestelde kapitaal van de gezamenlijke onderneming, met een maximum van 1 miljoen ecu (faciliteit nr. 3);
4. opleiding, technische bijstand of bijstand aan het management ten behoeve van een bestaande of in oprichting zijnde gezamenlijke onderneming of van een plaatselijke onderneming met licentieovereenkomsten, via subsidies tot ten hoogste 50% van de kosten van de acties met een maximum van 250 000 ecu (faciliteit nr. 4);

Voor een zelfde project mogen de bedragen van de faciliteiten nr. 2, nr. 3 en nr. 4 niet meer dan 1 miljoen ecu bedragen.

Artikel 3

1. De financiële instellingen worden, na advies van het in artikel 8 omschreven Comité, door de Commissie gekozen uit ontwikkelingsbanken, handelsbanken, "merchant banks" en instellingen ter bevordering van investeringen.
2. De financiële instelling die een voorstel heeft ingediend volgens de criteria van artikel 6, ontvangt een vergoeding volgens een door de Commissie vast te stellen regeling.

Artikel 4

1. Voor de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 1 worden de financieringsaanvragen hetzij rechtstreeks, hetzij door bemiddeling van een financiële instelling, bij de Commissie ingediend door de instelling, de vereniging of het lichaam die (dat) partners en projecten aanwijst.
2. Voor de in artikel 2 bedoelde faciliteiten nr. 2, nr. 3 en nr. 4 kunnen de aanvragen van de betrokken ondernemingen slechts door bemiddeling van de in artikel 3 gedefinieerde financiële instellingen worden ingediend. De middelen van de Gemeenschap worden uitsluitend via de financiële instelling aangevraagd en aan de deelnemende ondernemingen verstrekt.
3. Voor de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 2 moeten de financiële instellingen en de ondernemingen het risico van het project delen; indien de actie slaagt, kan de bijdrage van de Gemeenschap voor KMO's tot 100% van de kosten worden verhoogd.
4. Voor de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 3 moet de financiële bijdrage van de financiële instellingen ten minste gelijk zijn aan die van de Gemeenschap.
5. Voor de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 4 komen alleen de kosten voor opleiding, technische bijstand of managementexpertise die door externe instanties wordt verricht, in aanmerking.

6. In de door de Commissie met de financiële instellingen gesloten kaderovereenkomsten wordt uitdrukkelijk bepaald dat de Rekenkamer overeenkomstig artikel 188C van het Verdrag controle uitoefent op de activiteiten van deze instellingen die verband houden met de ten laste van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen komende financiële projecten.

Artikel 5

1. De in het kader van het instrument verleende bijdragen zijn - naar gelang van het geval en overeenkomstig artikel 2 - hetzij subsidies, hetzij renteloze voorschotten, hetzij deelnemingen aan de vorming van het eigen vermogen of achtergestelde leningen.

Deelnemingen in het kapitaal of achtergestelde leningen worden in beginsel door de financiële instellingen namens hen verkregen. Maar in uitzonderlijke gevallen, wanneer

- ofwel de financiële instelling niet in eigen naam kan handelen vanwege voorschriften, om juridische redenen of vanwege haar statuten,
- ofwel rechtstreekse financiële deelneming van de Gemeenschap noodzakelijk is om de initiatiefnemers in staat te stellen andere financiële bronnen bijeen te brengen die normaal gesproken als gevolg van de bijzondere politieke situatie of specifieke juridische obstakels in het gastland van de gezamenlijke onderneming niet zouden kunnen worden gemobiliseerd,

kan de Commissie een financiële instelling opdragen om namens de Gemeenschap een rechtstreekse deelneming te houden.

Alleen projecten met een bijzondere uitwerking op de ontwikkeling of op het milieu of die van betekenis zijn voor de overdracht van technologie, komen voor dergelijke rechtstreekse deelneming in aanmerking.

De commerciële, industriële, investerings- en financiële beslissingen van de in het kader van het instrument opgerichte gezamenlijke ondernemingen ressorteren onder de uitsluitende bevoegdheid van deze ondernemingen.

2. Wat de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 2 betreft, worden de renteloze voorschotten terugbetaald volgens een door de Commissie vast te stellen regeling, met dien verstande dat de terugbetalingstermijnen zo kort mogelijk moeten zijn en in geen geval langer dan vijf jaar mogen zijn. Deze voorschotten dienen niet te worden terugbetaald, wanneer de studies een negatief resultaat te zien geven.
3. Wat de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 3 betreft, worden de dank zij dit instrument verkregen deelnemingen zo spoedig gecedeerd wanneer het project levensvatbaar is geworden, met inachtneming van de voorschriften inzake goed financieel beheer van de Gemeenschap.
4. Door het aflossen van achtergestelde leningen, het te gelde maken van deelnemingen, het betalen van rente en het uitkeren van dividenden ontstaan revolverende fondsen die voor rekening van de Gemeenschap bij financiële instellingen in bewaring worden gegeven en volgens de eisen van het instrument worden beheerd overeenkomstig de beginselen van goed beheer, veiligheid en een passend rendement van de investering. Deze fondsen zijn bestemd voor de transacties van het instrument of brengen marktrente op, en worden zodanig gebruikt dat voor de transacties van het instrument zo weinig mogelijk een beroep op de algemene begroting van de Europese Unie moet worden gedaan. Alle door financiële instellingen gehouden tegoeden worden aan de Gemeenschap teruggestort, indien de instelling niet meer bij het instrument betrokken is of het instrument ophoudt te functioneren.

Artikel 6

1. De projecten worden geselecteerd door de financiële instelling of, wanneer het gaat om de in artikel 2 bedoelde faciliteit nr. 1, door de Commissie en de financiële instelling, naar gelang van de door de begrotingsautoriteit vastgestelde kredieten en op basis van de volgende criteria:
 - a) de verwachte levensvatbaarheid van de investering en de kwaliteit van de initiatiefnemers;
 - b) de bijdrage aan de ontwikkeling, die met name in het licht van de onderstaande elementen wordt geëvalueerd;
 - effect op de lokale economie;
 - toegevoegde waarde;
 - creëren van lokale werkgelegenheid;
 - bevordering van plaatselijk ondernemerschap;
 - overdracht van technologie en know-how, alsmede exploitatie van de toegepaste technieken;
 - verwerving van opleidingen en vaardigheden door de managers van het lokale personeel;
 - gevolgen voor de vrouw;
 - creëren van lokale werkgelegenheid zonder dat dit aanleiding geeft tot exploitatie van de werknemers;
 - effect op de handels- en betalingsbalans;
 - milieueffecten;
 - productie en aanbod op de lokale markt van producten die tot dusver moeilijk verkrijgbaar of van geringe kwaliteit waren;
 - gebruik van lokale grondstoffen en hulpbronnen.
2. De Commissie neemt het definitieve financieringsbesluit en gaat na of aan de in lid 1 genoemde criteria is voldaan en of de projecten verenigbaar zijn met de verschillende aspecten van het Gemeenschapsbeleid, alsmede of de projecten in het belang van zowel de Gemeenschap als het betrokken ontwikkelingsland zijn.

Artikel 7

De landen die in aanmerking komen, zijn de ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika, Azië en het Middellandse-Zeegebied die vroeger in aanmerking zijn gekomen voor ontwikkelingssamenwerkingsacties van de Gemeenschap of die met de Gemeenschap regionale of bilaterale samenwerkings- of associatieovereenkomsten hebben gesloten, en Zuid-Afrika.

Artikel 8

1. De Commissie legt het instrument ten uitvoer overeenkomstig deze verordening.
2. Bij de uitvoering van haar taak wordt de Commissie naar gelang van het geval bijgestaan door het bij artikel 15 van Verordening (EEG) nr. 443/92 of door het bij artikel 7, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 1763/92 ingestelde Comité; deze Comités behandelen, voor wat de ECIP-doeleinden betreft, Zuid-Afrika betreffende aangelegenheden, totdat een specifiek comité is opgericht dat de financiële en economische samenwerking met dat land zal behandelen.
3. Het volgende wordt goedgekeurd krachtens de in lid 4 vastgestelde procedure:
 - de keuze van de financiële instellingen, rekening houdend met hun ervaring en geschiktheid om de projecten vooraf te selecteren volgens de criteria van artikel 6;

- herziening van het bedrag en/of de financieringsvoorwaarden van elke faciliteit en het totaal in het kader van de faciliteiten nr. 2, nr. 3 en nr. 4 beschikbare bedrag zoals bepaald in artikel 2.

4. Ten aanzien van de in lid 3 bedoelde punten legt de vertegenwoordiger van de Commissie het Comité een ontwerp van de te nemen maatregelen voor. Het Comité brengt advies uit over dit ontwerp binnen een termijn die de voorzitter kan vaststellen naar gelang van de urgentie van de materie. Het Comité spreekt zich uit met de meerderheid van stemmen die in artikel 148, lid 2, van het Verdrag is voorgeschreven voor de aanneming van de besluiten die de Raad op voorstel van de Commissie dient te nemen. Bij de stemming in het Comité worden de stemmen van de vertegenwoordigers van de Lid-Staten gewogen overeenkomstig genoemd artikel. De voorzitter neemt niet aan de stemming deel.

De Commissie stelt de beoogde maatregelen vast wanneer zij in overeenstemming zijn met het advies van het Comité.

Wanneer de beoogde maatregelen niet in overeenstemming zijn met het advies van het Comité of indien geen advies is uitgebracht, dient de Commissie onverwijld bij de Raad een voorstel in betreffende de te nemen maatregelen. De Raad besluit met gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

Indien de Raad binnen een maand na de indiening van het voorstel bij de Raad geen besluit heeft genomen, worden de voorgestelde maatregelen door de Commissie vastgesteld.

5. Voorts kan het Comité, op initiatief van de Commissie of op verzoek van een van zijn leden, iedere aangelegenheid onderzoeken die verband houdt met de tenuitvoerlegging van deze verordening, met name:
 - informatie over de in het afgelopen jaar gefinancierde projecten;
 - de omschrijving van de in artikel 9 beoogde onafhankelijke evaluatie;
 - alle andere gegevens die de Commissie aan het Comité wil voorleggen.
6. Om te zorgen voor een samenhangende samenwerking en om de complementariteit van acties te verbeteren, wisselen de Commissie en de Europese Investeringsbank alle relevante informatie uit over de geplande financiering.

Artikel 9

1. De Commissie legt het Europees Parlement en de Raad jaarlijks uiterlijk op 30 april een uitvoeringsverslag betreffende het voorgaande jaar voor, met inbegrip van een statistisch overzicht. Dit verslag heeft met name betrekking op de geselecteerde projecten, de verleende kredieten en de terugbetalingen aan de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.
2. De Commissie legt het Europees Parlement en de Raad om de vijf jaar de resultaten van een onafhankelijke evaluatie van het instrument voor.
3. Onverminderd de verantwoordelijkheden van de Commissie en de Rekenkamer zoals vastgesteld in het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting der Europese Gemeenschappen, laat de Commissie ieder jaar een onafhankelijke controle van de financiële instellingen en van de begunstigde organisaties van faciliteit nr. 1 verrichten. Zij neemt in de kader- en specifieke overeenkomsten specifieke bepalingen op inzake anti-fraude maatregelen, met name een mechanisme voor de terugvordering van voorschotten die na een dergelijke controle niet geheel werden verantwoord.

4. Naar gelang van de behoefte kan een beroep worden gedaan op externe technische bijstand, op voorwaarde dat deze bijstand rechtstreeks verband houdt met de speciale aard van het ECIP-instrument en rechtstreeks de ALAMED-landen en Zuid-Afrika ten goede komt. De kosten van degskredieten, met uitzondering van de honoraria die aan de financiële instellingen worden betaald en die rechtstreeks van de aan iedere afzonderlijk gefinancierde actie toegewezen kredieten worden afgeboekt.

Artikel 10

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 1995.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke Lid-Staat.

Gedaan te Brussel, op

Voor de Raad

De Voorzitter

ECIP - goedgekeurde financieringsaanvragen - cumulatief 1988-1993:

	Aantal goedkeuringen		Goedgekeurde bedragen in ecu		Gemiddelde ECIP-financieringsbedrag
	Aantal	% van het totaal	Bedrag	% van het totaal	
Faciliteit 1	263	35%		17%	49 858
Faciliteit 2	408	55%	13 112 678	52%	101 537
Faciliteit 3	52	7%		27%	410 406
Faciliteit 4	24	3%	41 426 949	4%	134 213
			21 341 133		
			3 221 119		
Totaal 1988-1993	747	100%	79 101 879	100%	105 893

SAMENVATTING VAN DE CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN VAN DE ONAFHANKELIJKE EVALUATIE VAN ECIP

INLEIDING

Op grond van artikel 9, lid 2, van Verordening nr. 319/92 van de Raad betreffende ECIP dient de Commissie "het Europees Parlement en de Raad uiterlijk op 31 maart 1994 de resultaten van een onafhankelijke evaluatie van het instrument voor te leggen".

Ter uitvoering hiervan werd na bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen van een internationale aanbesteding (PB nr. C 230 van 26.8.1993) een overeenkomst gesloten met de SEMA-Groep (België). Nadat 98 formele blijken van belangstelling voor de overeenkomst waren ontvangen van adviseurs uit alle twaalf Lid-Staten van de EG, waren op de voorgeschreven datum 21 formele offertes binnengekomen om vervolgens door de diensten van de Commissie te worden beoordeeld. Na raadpleging van de Raadgevende Commissie voor aankopen en overeenkomsten (CCAM) werd de overeenkomst aan SEMA gegund. De gevolgde procedure was overeenkomstig Richtlijn 92/50 EEG van de Raad van 18 juni 1993 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor dienstverlening.

Zoals vereist in de verordening van de Raad betreffende ECIP, zond de Commissie het verslag in mei 1994 aan het Europees Parlement en de Raad en wees er daarbij op dat de evaluatie de onafhankelijke mening van de adviseurs weergeeft, en dat de Commissie de conclusies en samenvattingen ervan niet noodzakelijkerwijs steunt of onderschrijft.

UITTREKSEL VAN DE CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

CONCLUSIES

ECIP is zeer succesvol en kent een snelle en voortdurende groei.

De doelstelling van ECIP - bevordering van wederzijds voordelige investeringen - is verwezenlijkt.

ECIP bezit alle kenmerken om alle fasen van de oprichting van gezamenlijke ondernemingen, de financiering van de vorming van het eigen vermogen inbegrepen, te dekken.

ECIP sorteert op termijn, dan wel op indirecte wijze effect omdat financiering van projecten waarvoor nauwelijks andere financieringsbronnen bestaan, de beste manier is om gezamenlijke ondernemingen te ondersteunen.

ECIP heeft tevens een directe uitwerking via faciliteit 3.

Via ECIP wordt bijgedragen aan de ontwikkeling van de economieën van de in aanmerking komende landen.

De invloed van ECIP op ontwikkeling kan beter worden beoordeeld omdat de hefboomwerking van het instrument aanzienlijk is.

Door middel van ECIP wordt bijgedragen aan de verbetering van het imago van de Europese Unie in de landen uit de in aanmerking komende zones (ALAMED).

De verschillende categorieën deelnemers zijn in het algemeen tevreden tot zeer tevreden over ECIP.

De aanvangs- en aanpassingsfase van ECIP wordt momenteel afgerond.

De huidige vorm van ECIP is via de proeffase tot stand gekomen.

Gedurende de periode 1992-1993 konden nog resterende zwakheden worden opgespoord.

De allerlaatste aanpassingen in de uitvoeringsmodaliteiten van ECIP en afdoende oplossingen voor de in het kader van faciliteit 3 ondervonden problemen werden in 1994 aangebracht.

De oprichting van gezamenlijke ondernemingen is een traag proces dat gemakkelijk meer dan drie jaar kan duren:

- 12 tot 18 maanden tussen de aanvraag voor faciliteit 2 en de afronding van de uitvoerbaarheidsstudie;
- vervolgens wordt in ECIP-verband twee jaar uitgetrokken voor de beoordeling van het succes van de studie of actie van faciliteit 2, hetgeen in de oprichting van een gezamenlijke onderneming kan resulteren;
- verwacht wordt dat in de periode 1994-1995 veel gezamenlijke ondernemingen zullen worden opgericht.

AANBEVELINGEN

ECIP is noodzakelijk omdat met het instrument tegemoet wordt gekomen aan een behoefte die niet of nauwelijks wordt gedekt door andere op de internationale markt beschikbare instrumenten.

De algemene doelstelling van ECIP - bevordering van wederzijds voordelige investeringen van ondernemers uit de Gemeenschap - moet centraal blijven staan, met name in de vorm van gezamenlijke ondernemingen met lokale ondernemers uit de in aanmerking komende landen.

ECIP is een alomvattend instrument dat alle stadia van de oprichting van gezamenlijke ondernemingen bestrijkt : van projectidentificatie, uitvoerbaarheidsstudie en financiering van eigen vermogen tot opleiding; door het bij elkaar houden van de vier faciliteiten waaraan het instrument zijn specifieke karakter ontleent, zal zijn samenhang worden behouden.

Het actieterrein van ECIP moet worden vergroot.

De regelingen tussen ECIP en de EIB moeten worden herzien en de acties die samen met andere financiële instrumenten en programma's van de Commissie worden ondernomen, moeten worden gecoördineerd.

ECIP maakt deel uit van het geheel van acties van de Commissie ten behoeve van het MKB, met name van de programma's van DG XXIII (BRE, BC-NET, Europartnerschap, Euro-informatiecentra) en verdere acties van DG I (MED-INVEST AL-INVEST); ECIP moet met voorrang blijven worden toegepast op KMO's.

De indirecte invloed van ECIP op KMO's, via de oprichting van gezamenlijke ondernemingen door grote ondernemingen, vooral door middel van onderaannemingscontracten of op het gebied van toelevering, mag echter niet worden onderschat.

De flexibiliteit van ECIP moet worden gehandhaafd en het instrument dient veeleer te worden aangepast aan de omvang van de voorgestelde investeringen (die verenigbaar met het daarmee gepaard gaande risiconiveau worden geacht), de door de FI (financiële instelling) ingeschatte financiële levensvatbaarheid van het project en de bijdrage, op korte en middellange termijn, tot de ontwikkeling van de plaatselijke economie, dan aan de grootte van de partners; de deelname van grote ondernemingen mag geen reden zijn, een project te verwerpen.

Faciliteit 1 - aanwijzing van projecten en partners

Het nader tot elkaar brengen van het beheer van ECIP, MED- en ALINVEST dient ertoe te leiden dat faciliteit 1 eveneens van toepassing is op het zoeken naar Europese intermediaire organisaties die waarschijnlijk hulp zullen geven aan soortgelijke organisaties uit de daarvoor in aanmerking komende landen voor studies, seminars of "technical shops" die worden gefinancierd via in het kader van faciliteit 1 geaccepteerde projecten.

Faciliteit 2 - uitvoerbaarheidsstudies betreffende investeringen

Deze faciliteit moet in drie richtingen worden verruimd:

- de voorbereiding door ondernemingen uit de in aanmerking komende landen van uitvoerbaarheidsstudies, een aantrekkelijke en realistische presentatie van hun project voor een gezamenlijke onderneming en zichzelf inbegrepen; hierdoor kan hun geloofwaardigheid onder het Europese bedrijfsleven worden verhoogd bij het zoeken naar een eventuele partner voor het verrichten van de uitvoerbaarheidsstudie;
- het zoeken naar de uiteindelijke partner wanneer de uitvoerbaarheidsstudie een positief resultaat heeft opgeleverd, maar de onderneming die het initiatief tot het project heeft genomen geen partner voor de oprichting van een gezamenlijke onderneming heeft omdat de oorspronkelijke partner plotseling verstek heeft laten gaan (faillissement, afstand, tijdens de studie aan het licht gekomen onbekwaamheid, enz.);
- de financiering van bepaalde onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten die, evenals de proefprojecten, op de middellange termijn kunnen leiden tot de oprichting van een gezamenlijke onderneming met daadwerkelijke overdracht van technologie wegens productief gebruik van verkregen resultaten.

De cofinanciering van faciliteit 2 bestaat idealiter uit een gemengd mechanisme met als elementen:

- de integrale terugbetaling in geval van mislukking of niet-verspreiding van de studieresultaten;
- de geleidelijke omzetting in een subsidie overeenkomstig de verkregen deelresultaten en de uitgevoerde maatregel;
- de omzetting in een subsidie in geval van uitvoerbaarheidsstudies of het zoeken van partners wanneer de studie een positief resultaat heeft opgeleverd of een gezamenlijke onderneming is opgericht.

De eenvoudige omzetting in een subsidie, behalve wanneer het de vertrouwelijke resultaten daarvan betreft, lijkt geboden omdat de toepassing van dit gemengd mechanisme moeilijkheden oplevert. Een tussenoplossing zou kunnen bestaan uit het toekennen aan de FI van additionele middelen, afhankelijk van de ontvangst van het eindverslag over iedere maatregel, vergezeld van het commentaar van de FI over de verkregen resultaten en mogelijke toekomstige maatregelen.

Faciliteit 3 - financiering van de kapitaalbehoeften van gezamenlijke ondernemingen

Het systeem zou in de vorm van een investeringsfonds kunnen worden gegoten, in een eerste stadium regionaal (Latijns-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied) en later nationaal indien zulks in de wetgeving wordt toegestaan. Dit investeringsfonds - regionaal of nationaal - zou in ruime mate toegankelijk kunnen zijn voor internationale organisaties (FI's, commerciële banken, investeringsbanken, institutionele beleggers, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, enz.), met ECIP als grootste aandeelhouder met een minderheidsbelang van ongeveer 15%. Het percentage van de andere aandeelhouders zou niet hoger mogen liggen.

De "Investment Supervision Counsel" onder voorzitterschap van ECIP kan toezicht houden op de gedane investeringen en bevordering van het ECIP-instrument bij de Commissie bepleiten.

Faciliteit 4 - ontwikkeling van menselijke hulpbronnen

Twee soorten aanvullende maatregelen dienen tot het toepassingsgebied van faciliteit 4 te behoren:

- de oprichting van een herstructureringsfonds ten behoeve van de aanpassing van het personeel dat gevolgen van de oprichting van een gezamenlijke onderneming ondervindt, het losmaken van diepgaande veranderingen binnen plaatselijke ondernemingen en de versterking van de rol van ECIP in de economische ontwikkeling van de betrokken landen;
- de financiering van de technische bijstand die Europese intermediaire organisaties verlenen aan hun correspondenten in de in aanmerking komende zones (zie boven, faciliteit 1).

Aangepaste opleiding vormt vaak de beste garantie voor het succes van een nieuwe gezamenlijke onderneming. Daarom zou de directe deelneming van ECIP in een subsidie moeten worden omgezet ten behoeve van opleiding en ondersteuning door het personeel van de Europese partner waardoor voor de overdracht van know-how aan het nieuwe bedrijf wordt gezorgd. Ook al kan de Europese onderneming dit wegens beperkte menselijke hulpbronnen niet verzorgen, dan nog dient het beroep op externe adviseurs tot een minimum beperkt te blijven.

Deelname van landen die "bijna lid van de Europese Unie" zijn

Door de uitbreiding van het activiteitengebied van ECIP tot de Lid-Statens van de Europese Unie bevinden de ondernemingen uit alle landen die voor financiering via ECIP in aanmerking komen zich nu in dezelfde uitgangspositie. De landen die "bijna lid van de Europese Unie" zijn, zullen het eerst profiteren omdat hun ondernemingen zich gemakkelijk in de EU kunnen vestigen.

Evenzo vormt de openstelling van ECIP voor de financiering van gezamenlijke ondernemingen van drie partijen in Oost-Europa en de republieken van de voormalige USSR een bijkomende aanmoediging voor de landen die het lidmaatschap van de Europese Unie hebben aangevraagd en momenteel de noodzakelijke maatregelen nemen ter voorbereiding van hun lidmaatschap van de Douane- Unie en de Europese Unie.

Besluitvormings- en decentralisatieproces

De Commissie zou bepaalde FI's toestemming kunnen geven om in het kader van de faciliteiten 1, 2 en 4 buiten haar om projecten te financieren die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- oprichting van gemeenschappelijke ondernemingen in een van de zones die momenteel door ECIP worden bestreken;
- sectoren die geen politieke implicaties op het niveau van de Commissie hebben (agro-industrie, textiel, visserij, informatietechnologie, enz.);
- een plafond van 75.000 ecu voor faciliteit 1 en 125.000 ecu voor de faciliteiten 2 en 4 ;
- evenals andere ter goedkeuring aan het Stuurcomité voor te leggen projecten voldoen aan voorwaarden aangaande levensvatbaarheid en bijdrage tot de ontwikkeling van de betrokken landen.

Wat de projecten van faciliteit 3 betreft, kan de besluitvorming automatisch worden gedelegeerd aan de in iedere geografische zone opgerichte investeringsfondsen; hetzelfde geldt voor de projecten van faciliteit 4 die uit investeringen door de fondsen resulteren en uit hun eigen middelen kunnen worden gefinancierd (beëindiging van de deelname en overdracht van kredietlijnsaldi niet toegepast).

Beheer en technische bijstand

Tot dusverre is het met uiterst beperkte middelen gevoerde beheer van de Commissie efficiënt geweest, gezien het succes en de groei van het instrument. De toekomstige uitvoering van een doeltreffend informatie- en toezichtssysteem impliceert evenwel volledige en voortdurende beschikbaarheid van management en een groot aanpassingsvermogen van de menselijke hulpbronnen aan de werklust. Daarom is het noodzakelijk om ten behoeve van ECIP een ondersteunende dienst voor externe technische bijstand in te voeren waardoor de Commissie haar huidige managementcrisis kan oplossen. Deze wordt belast met het operationele management van het instrument terwijl de Commissie alle beslissingsbevoegdheid houdt aangaande reglementering en functionering van het instrument, alsook de controle over de haar voorgelegde projecten.

(Volledige teksten van de onafhankelijke evaluatie zijn reeds toegezonden aan de DG's I, II, III, XVIII, XIX, XX, XXIII en de Juridische Dienst).

SAMENVATTING VAN DE CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN UIT HET ADVIES VAN DE REKENKAMER OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN ECIP

Inleiding

Op verzoek van de Raad bevat de huidige ECIP-verordening (nr. 319/92) in artikel 9, lid 3, de volgende bepaling: "De Raad verzoekt de Rekenkamer vóór 31 maart 1993 advies uit te brengen over de tenuitvoerlegging van het instrument." Dienovereenkomstig voerde de Rekenkamer in 1993 een onderzoek uit en legde zij haar advies (nr. 12/93) in december 1993 aan de Raad voor. In deze Bijlage wordt hieronder een samenvatting gegeven van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamer aangaande ECIP en het beheer van het instrument door de Commissie. De Commissie diende in maart 1994 haar commentaar en antwoorden op het advies van de Rekenkamer bij de Raad in. Daaruit blijkt met name hoe de huidige ECIP-verordening en de uitvoering daarvan door de Commissie in overeenstemming zijn met het Financieel Reglement dat van toepassing is op de algemene begroting van de EG.

De conclusie van de Rekenkamer over ECIP

"CONCLUSIE"

Het ECIP-instrument voldoet aan een reële behoefte die niet of onvoldoende wordt gedekt door de markt. Dit geldt in het bijzonder voor de financieringen van de faciliteiten 1, 2 en 4. Dit instrument, dat andere reeds door de Gemeenschap ingestelde instrumenten aanvult, beantwoordt aan de wens van de ontwikkelingslanden om de overdracht van technologie te bewerkstelligen via de oprichting van gezamenlijke ondernemingen.

De Commissie stuitte echter op de moeilijkheid, een instrument van het banktype te moeten beheren met naleving van het begrotingsrecht en de regels inzake de overheidsboekhouding; zij heeft dit probleem niet behoorlijk kunnen oplossen en de uitvoering heeft daaronder geleden.

De eerste jaren heeft de Commissie haar inspanningen vooral gericht op de vorming van een netwerk van zeer grote omvang en zeer uiteenlopende samenstelling voor de tenuitvoerlegging van het instrument. Het onderzoek heeft aangetoond dat de Commissie niet beschikt over de middelen om een netwerk van die omvang efficiënt te beheren. De situatie te dezen is te minder bevredigend omdat de Commissie zich niet heeft kunnen voorzien van de middelen voor het verzamelen en verwerken van de inlichtingen die nodig zijn voor het in de hand houden van een gedecentraliseerd beheer en de controle van het gebruik van de communautaire middelen.

De resultaten in termen van opgerichte gezamenlijke ondernemingen via de verlening van faciliteit 3 zijn bescheiden, veel bescheidener dan wordt voorgespiegeld in het in 1992 gepubliceerde jaarverslag van de Commissie, waarvan de cijfers niet overeenstemmen met de in werkelijkheid gesloten contracten, laat staan met de verrichte operaties, maar alleen met de besluiten van het "Steering Committee". Ten aanzien van de ondernemingen die werden opgericht dank zij financieringen van faciliteit 1 of 2, maar zonder inzet van faciliteit 3, beschikken de Commissie noch de bezochte FI's over de nodige gegevens om het bestaan en het aantal van die ondernemingen te kunnen verifiëren.

Willen de wetgever en de Commissie in het kader van het ontwikkelingshulpbeleid de investeringen in de particuliere sector blijven bevorderen door middel van bankinstrumenten zoals ECIP, dan zou

het goed zijn een aangepaste structuur op te zetten. Deze zou de vorm kunnen krijgen van een rechtspersoonlijkheid bezittend orgaan dat gespecialiseerd is in dit soort operaties, werkend volgens de regels van het handelsrecht, maar onderworpen aan het toezichthoudend gezag van de Commissie en aan de controle van de Rekenkamer overeenkomstig artikel 87 van het Financieel Reglement."

Specifieke opmerkingen van de Rekenkamer betreffende de vaststelling van Verordening (EEG) nr.319/92 inzake ECIP

"Artikel 209 van het EEG-Verdrag bepaalt: "De Raad, met eenparigheid van stemmen op voorstel van de Commissie en na raadpleging van het Europese Parlement en advies van de Rekenkamer:

- a) stelt de Financiële Reglementen vast waarbij met name de wijze wordt vastgesteld, waarop de begroting wordt opgesteld en uitgevoerd, alsmede de wijze waarop rekening en verantwoording wordt gedaan en de rekeningen worden nagezien;
- b) bepaalt de regels en de procedure volgens welke de budgettaire ontvangsten, waarin het stelsel der eigen middelen van de Gemeenschappen voorziet, ter beschikking van de Commissie worden gesteld..."

Het in dit artikel voorgeschreven advies van de Rekenkamer is een wezenlijk vormvereiste, bij gebreke waarvan de wettigheid van een dergelijk Reglement betwistbaar wordt.

Verordening (EEG) nr. 319/92 van de Raad bevat verschillende bepalingen betreffende de uitvoering van de algemene begroting van de EG, die daaraan het karakter van een Financieel Reglement verlenen. Bijgevolg had deze tekst, om geldig te kunnen worden vastgesteld, overeenkomstig artikel 209 van het EEG-Verdrag ter fine van advies aan de Rekenkamer moeten worden toegezonden. Dat advies was te meer nodig omdat, zoals reeds aangetoond in de paragrafen 29-40, deze bepalingen sterk afwijken van de klassieke financiële regels waarop in het Financieel Reglement van 21 december 1977 wordt gewezen."

(Volledige teksten van het advies van de Rekenkamer en de antwoorden van de Commissie daarop zijn reeds toegezonden aan de DG's I, II, III, XVIII, XIX, XX, XXIII en de Juridische Dienst).

Financieel Memorandum

1. Titel van de maatregel:

Maatregelen ter bevordering van communautaire investeringen in de ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied (ALAMED) en de Republiek Zuid-Afrika (RZA).

Het financieel instrument "EC Investment Partners"
(+ ondersteunende uitgaven)

2. Begrotingslijn:

B7 - 5000

3. Juridische grondslag:

Verordening (EEG) nr. 319/92 van de Raad van 3 februari 1992 betreffende de tenuitvoerlegging, van 1 januari 1992 tot en met 31 december 1994, van het financieel instrument "EC-International Investment Partners" ten behoeve van landen in Latijns-Amerika, Azië en het Middellandse-Zeegebied (PB L 35 van 12.2.1992).

De Commissie stelt de Raad voor, de ECIP-verordening ook na 31 december 1994 te laten gelden, met minimale wijzigingen en onder toevoeging van Zuid-Afrika.

4. Omschrijving van de maatregel:

4.1 Algemene doelstelling van de maatregel

Stimulering van de economische samenwerking tussen de Gemeenschap en derde landen door vergemakkelijking van directe investeringen van EG-ondernemingen, voornamelijk KMO's, via de oprichting van gezamenlijke ondernemingen met ondernemingen uit derde landen in Latijns-Amerika, Azië, het Middellandse-Zeegebied en Zuid-Afrika. De overdracht van know-how en technologie, produktie, werkgelegenheid, alsmede het herstel van de betalingsbalans worden zodoende tevens gestimuleerd.

4.2 Duur van de maatregel en modaliteiten voor verlenging

Onbepaald.

5. Indeling van de uitgaven en ontvangsten:

5.1 Niet-verplichte uitgaven

5.2 Gesplitste kredieten

6. Aard van de uitgaven en ontvangsten:

- subsidie in de vorm van niet terug te betalen steun

- subsidie voor cofinanciering met andere bronnen uit de openbare of particuliere sector
- rentesubsidie : geen
- andere:
 - renteloze voorschotten
 - deelnemingen
 - leningen
- Indien de maatregel economische voordelen oplevert, is voorzien in gehele of gedeeltelijke terugbetaling van de financiële steun. Deze terugbetalingen worden bij financiële instellingen, agenten van de Commissie ter zake van het beheer van het ECIP-fonds, in bewaring gegeven (zie artikel 5, lid 4, van Verordening nr. 319/92 van de Raad van 3 februari 1992).
- Leidt de voorgestelde maatregel tot een wijziging in de ontvangsten? Zo ja, van welke aard is deze wijziging en in welke categorie ontvangsten treedt deze op?
- Binnengekomen ontvangsten
- Nieuwe aanwending

7. Geplande anti-fraudebepalingen (en de resultaten van de uitvoering daarvan):

Er vinden normale controles door de Commissie plaats. Daarnaast voeren de deelnemende financiële instellingen, die in dit verband aansprakelijk zijn, controles uit en is er een externe evaluatie. Bovendien is voorzien in een jaarlijkse onafhankelijke evaluatie door een controlerende firma, waarvan de Commissie de kosten draagt. Voor alle kader- en financieringsovereenkomsten zijn specifieke bepalingen gepland aangaande de automatische terugbetaling van alle voorschotten die bij de jaarlijkse controle ongegrond blijken. De verhouding tussen de beperkte omvang van een maatregel en de omvang van de verplichtingen van de financiële instellingen is van dusdanige aard dat een diepgaande controle waarschijnlijk is.

8. Kosten/baten-analyse

8.1 Kwantificeerbare specifieke doelstellingen, doelgroep

Zie punt 4.1

8.2 Motivering van de maatregel

Met de maatregel:

- wordt beoogd bij te dragen tot de ontwikkeling van de betrokken landen door het scheppen van produktieve arbeidsplaatsen, overdracht van durfkapitaal, technologie, know-how en managementcapaciteit. Hierdoor worden deze investeringen, die overigens aan de rentabiliteitseisen van de markt dienen te voldoen, mogelijk gemaakt;
- wordt gepoogd de economische efficiëntie van deze landen te vergroten door de rol van de particuliere sector in hun ontwikkeling te stimuleren;
- wordt beoogd de economische actoren in de particuliere en publieke sector van de Gemeenschap ten behoeve van de ontwikkeling van deze landen te mobiliseren,

hetgeen van belang is wegens de budgettaire beperkingen waarmee Gemeenschap en Lid-Staten te kampen hebben.

Het is de bedoeling dat de maatregel een grote hefboomwerking teweeg brengt door met behulp van een klein communautair budget een grotere kapitaalstroom uit de particuliere sector aan te trekken. Tevens neemt door de maatregel de doeltreffendheid van de inspanningen van de Lid-Staten toe, omdat op grond van synergie-effecten verscheidene maatregelen en programma's ten behoeve van een project gecombineerd kunnen worden. Omdat projectinitiatieven door de economische actoren worden ondernomen en door de deelnemende financiële instellingen worden bijgesteld, kan met de maatregel een groot aantal concrete projecten worden bestreken terwijl de administratieve lasten voor de Commissie gering zijn.

Bovendien moet worden opgemerkt dat dit instrument aanleiding zal geven tot terugbetalingen aan de Gemeenschapsbegroting, waardoor de kosten/baten-verhouding gunstiger zal uitvallen.

8.3 Toezicht en evaluatie

8.3.1 De indicatoren zijn van tweeërlei soort en zijn gericht op (a) het ontwikkelingsaspect en (b) het financiële aspect.

(a) De bijdrage tot ontwikkeling wordt met name in het licht van de hieronder opgesomde elementen beoordeeld:

- effect op de lokale economie;
- toegevoegde waarde;
- creëren van lokale werkgelegenheid;
- bevordering van plaatselijk ondernemerschap;
- overdracht van technologie en know-how, alsmede exploitatie van de toegepaste technieken;
- verwerving van opleiding en vaardigheden door de managers en het lokale personeel;
- gevolgen voor de vrouw;
- creëren van lokale werkgelegenheid zonder dat dit aanleiding geeft tot exploitatie van de werknemers;
- effect op de handels- en betalingsbalans;
- milieu-effecten;
- productie en aanbod op de lokale markt van produkten die tot dusver moeilijk verkrijgbaar of van geringe kwaliteit waren;
- gebruik van lokale grondstoffen en hulpbronnen.

(Zie artikel 6 van Verordening nr. 319/92 van de Raad van 3.2.1992).

(b) De financiële levensvatbaarheid van ieder project wordt verzekerd door de voorwaarden voor cofinanciering door particuliere ondernemingen en financiële instellingen, die derhalve verplicht zijn de aan een project verbonden risico's te delen. Het percentage van projecten met een financieel succes dient als indicator voor het succes van de maatregel.

8.3.2 Geplande evaluatiemethoden en frequentie

Afgezien van onderzoek en evaluatie van iedere actie door de Commissie, met ondersteuning van de financiële instellingen, zijn in 1994 de volgende formele evaluaties voorzien:

De Commissie legt het Europees Parlement en de Raad uiterlijk op 30 april van elk jaar een uitvoeringsverslag betreffende het voorgaande jaar voor, met inbegrip van een statistisch overzicht. Dit verslag heeft met name betrekking op de geselecteerde projecten, de verleende kredieten en de terugbetalingen aan de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

De Commissie legt het Europees Parlement en de Raad om de vijf jaar de resultaten van een onafhankelijke evaluatie van het instrument voor.

Er vindt een jaarlijkse financiële controle door onafhankelijke controleurs plaats.

8.3.3 Waardering van de resultaten

Zie 8.3.2 hierboven

8.4 Samenhang met de financiële programmering

8.4.1 De maatregel is in de financiële programmering van het DG voor de betrokken jaren opgenomen.

8.4.2 Het instrument vormt een hoofdelement in het beleid inzake economische samenwerking met de landen in Azië, Latijns-Amerika, het Middellandse-Zeegebied en Zui-Afrika.

8.4.3 De voornaamste factoren van onzekerheid die de specifieke resultaten van de maatregel kunnen beïnvloeden, zijn:

- de macro-economische conjunctuur en het investeringsklimaat in de EG en de betrokken landen;
- de vraag naar en de behoeften aan investeringen van particuliere ondernemingen en financiële instellingen variëren naargelang van parameters waarop de Commissie geen invloed heeft.

9. Financiële gevolgen:

9.1 Wijze van berekening van de kosten tijdens het begrotingsjaar 1995 (verband tussen de individuele en de totale kosten)

Door de voorgestelde verhoging wordt uitdrukking gegeven aan de politieke wil het volume van de hulp op dit gebied op te voeren overeenkomstig de richtsnoeren die zijn voorgesteld in document COM (90) 575 van 7.3.1991 en die zijn bevestigd in Verordening nr. 319/92 van de Raad.

Het instrument steunt op een netwerk van financiële instellingen uit zowel de Gemeenschap als derde landen. Deze instellingen moeten projecten niet alleen aan de Commissie voorleggen, maar deze ook cofinancieren (of bijdragen tot de opzet van de cofinanciering). Momenteel (juli 1994) bestaat het netwerk uit meer dan 95 financiële instellingen en het is de bedoeling dat het wordt uitgebreid. Rekening houdend met de voor iedere actie aangegeven bovengrens (1 miljoen ecu), kan in beginsel moeiteloos een jaarlijks krediet van 50 miljoen ecu worden besteed naargelang van de behoeften in de verschillende betrokken regio's. Te constateren valt namelijk dat het aantal aanvragen zeer fors toeneemt (jaarlijks groeipercentage van het aantal projecten: + 100% per jaar voor de periode 1989-1993).

Verwacht wordt dat de vastleggingskredieten ongeveer als volgt over de regio's verdeeld zullen worden: Azië (37,5%), Latijns-Amerika (37,5%) en het Middellandse-Zeegebied (25%).

9.2 Verdeling over de onderdelen van de maatregel

EG in miljoen ecu

Verdeling	Begroting 1994	Voorontwerp van begroting 1995	Variatie in %
Azië			108%
Latijns-Amerika	14 625	15 750	108%
Middellandse-Zeegebied	14 625	15 750	108%
	9 750	10 500	
Totaal	39 000	42 000	108%

EG in miljoen ecu

De aanvullende kredieten voor Zuid-Afrika komen via herschikking beschikbaar (overschrijving van begrotingslijn B7-5070)			
Verdeling	Begroting 1994	Voorontwerp van begroting 1995	Variatie in %
Zuid-Afrika	1 000 (wordt overgeschreven)	Bedrag nog vast te stellen	-----

- 9.3 Operationele uitgaven ten behoeve van studies, vergaderingen van deskundigen enz., opgenomen in Deel B
(Zie Bijlage III bij de Mededeling van de Commissie van 22.4.1992, bijgevoegd in Bijlage VIII)

EG in miljoen ecu

Verdeling	Begroting 1994	Voorontwerp van begroting 1995	Variatie in %
- Studies	300 000	300 000	100%
- Vergaderingen van deskundigen	---	---	---
- Conferenties en congressen	200 000	400 000	200%
- Informatie en publikaties	350 000	400 000	114%
- Technische bijstand	---	1 000 000	---
Totaal	850 000	2 100 000	247%

9.4 In te vullen tijdschema voor meerjarige acties die door een vastgelegd bedrag zijn gedekt (opgenomen in het basisbesluit)

- Vastgelegd bedrag: miljoen ecu
- Uitvoeringsperiode: 1995 en volgende jaren

EG in miljoen ecu

Gecumu- leerde situatie eind 1993 (1)	Begroting 1994	Vooront- werp van begroting 1995	Indicatieve programmering				TOTAAL
			1996	1997	1998	1999 en volgende begroting s-jaren	
43 823**	39 000	<u>N.B.</u> 42 000*	60 000*	70 000*	80 000*	100 000*	

N.B.

*

EG in miljoen ecu

De aanvullende kredieten voor Zuid-Afrika komen via herschikking beschikbaar (overschrijving van begrotingslijn B7-5070)			
Verdeling	Begroting 1994	Voorontwerp van begroting 1995	Variatie in %
Zuid-Afrika	1 000 (wordt overgeschreven)	Bedrag nog vast te stellen	-----

** 5 000 000 ecu van de van 1992 overgedragen kredieten inbegrepen

Bijlage: financieel memorandum 1995 voor post B7-5070

1. Begrotingslijn:

B7 - 5070

2. Titel van de maatregel:

Actieprogramma voor Zuid-Afrika

EG in miljoen ecu

Goedgekeurde kredieten 1994		Gevraagde kredieten 1995		Variatie in %	
vastlegging	betaling	vastlegging	betaling	vastlegging	betaling
110	94	100	82	-9,1	-12,8

3. Juridische grondslag:

geen (conclusies van de Raad Algemene Zaken van 19 april 1994)

4. Omschrijving van de maatregel:**4.1 Specifieke doelstellingen van de maatregel**

Deze maatregel is hoofdzakelijk bestemd voor hulp aan bevolkingsgroepen in Zuid-Afrika die het slachtoffer van het apartheidssysteem zijn. De Europese Gemeenschap heeft, uitgaande van het in september 1985 tijdens de vergadering van de Raad van Ministers van Buitenlandse Zaken in verband met de Europese Politieke Samenwerking tot stand gebrachte kader, in 1986 het Speciaal programma voor hulp aan slachtoffers van de apartheid ingesteld. Beoogd werd via in Zuid-Afrika aanwezige vreedzame organisaties, vooral de kerken, financiële hulp te verstrekken. Daartoe werden vier bijstandskanalen uitgekozen:

- de Zuidafrikaanse Raad van Kerken (SACC);
- de Conferentie van Zuidafrikaanse katholieke bisschoppen (SACBC);
- de Kagiso Trust;
- de vakbonden.

Omdat de Commissie de apartheid had veroordeeld, bleek het onmogelijk directe contacten met deze organisaties te onderhouden. Daarom werd de financiële bijstand via Europese niet-gouvernementele organisaties verschaft.

Gezien de veranderingen in de politieke situatie in Zuid-Afrika en mede gelet op het feit dat de Commissie in februari 1991 een coördinatiebureau in verband met het programma in Pretoria had geopend, werd met de vier bovengenoemde organisaties een akkoord gesloten krachtens hetwelk zij niet meer de enige waren die toegang tot de via het Speciaal programma beschikbare fondsen hadden. Op deze wijze probeert de Commissie het aantal instellingen waarmee zij samenwerkt te vergroten ten einde het onderdeel "ontwikkeling" van haar Speciaal programma dynamiek te verlenen.

De Commissie selecteert projecten, voorgesteld met het oog op financiering via het Speciaal programma, op individuele basis. Het besluit wordt voorafgegaan door goedkeuring van het coördinatiebureau te Pretoria en passend overleg met de ambassades van de Lid-Staten in Zuid-Afrika, alsook met de deskundigen van de Lid-Staten te Brussel. Activiteiten van politieke organisaties kunnen niet via dit programma financieel door de Gemeenschap worden ondersteund. Uitsluitend op vrede gerichte en niet-geweldadige projecten kunnen worden geselecteerd, met name projecten voor onderwijs en opleiding, verschillende soorten hulp op het gebied van de volksgezondheid en rechtsbijstand die het de zwarte bevolkingsgroepen van Zuid-Afrika mogelijk moeten maken hun moeilijkheden te overwinnen en deel te nemen aan de ontwikkeling van de samenleving. Sinds het begin van het programma in 1986 zijn tot eind 1992 in totaal 536 projecten goedgekeurd voor een totaalbedrag van 246,1 miljoen ecu.

Duur van de maatregel

Deze zal afhangen van de politieke ontwikkelingen in het land.

Doelgroep

Slachtoffers van het apartheidssysteem.

5. Indeling van de uitgaven en ontvangsten:

5.1 Niet-verplichte uitgaven

5.2 Gesplitste kredieten

6. Indeling van de uitgaven en ontvangsten:

Het grootste deel van de via deze begrotingslijn vastgelegde hulp wordt voor ongeveer 80% door de Gemeenschap gefinancierd.

De hulp voorziet vooral in maatregelen op het gebied van onderwijs en opleiding, plattelandsontwikkeling, gezondheidszorg en sociale en humanitaire aangelegenheden.

De voor de tenuitvoerlegging van deze maatregelen noodzakelijke kosten van technische bijstand, alsmede de kosten die verbonden zijn aan onderzoek van en toezicht op de dossiers zijn hierbij inbegrepen.

7. Financiële gevolgen:

7.1 Berekeningswijze

In januari 1993 had het coördinatiebureau te Pretoria 70 projectaanvragen ontvangen en geschat wordt dat er maandelijks tussen de 50 en 60 bij het bureau worden ingediend. Het budget van 90 miljoen ecu zal voor eind 1993 volledig zijn benut.

De recente politieke situatie in Zuid-Afrika heeft het Speciaal programma meer in de richting van ontwikkeling gedreven. Er is dus meer financiering vereist voor projecten betreffende plattelandsontwikkeling, gezondheidszorg, onderwijs en opleiding, milieu en de rol van de vrouw in het ontwikkelingsproces.

Het budget van ongeveer 70 miljoen rand (19,5 miljoen ecu) van het in 1992 vastgestelde beurzenprogramma voor 1993 moet voor 1994 tot ongeveer 90 miljoen rand ((24,6 miljoen ecu) worden verhoogd, zulks wegens de stijging van het aantal universitaire inschrijvingen in 1993 (tussen de 15 en 30%). Ook voor het basisonderwijs voor volwassenen moet meer geld worden uitgetrokken.

- Politiek belang

In navolging van de verklaringen van de Europese Raad van december 1989 van Straatsburg, de Raad van de Ministers van Buitenlandse Zaken van februari 1990 van Dublin, zoals herhaald door de Europese Raad van december 1990 van Rome, is de Commissie van mening dat het programma moet worden ondersteund.

De Europese Raad heeft tijdens zijn vergadering van 14 en 15 december 1990 zijn voornemen bekendgemaakt "hun programma van positieve maatregelen te intensiveren en aan te passen aan de eisen van de nieuwe situatie..."

De Ministers van Buitenlandse Zaken, op 20 februari 1990 in het kader van de Europese Politieke Samenwerking te Dublin bijeen, hebben hun steun aan deze verklaring betuigd.

De huidige onderhandelingen tussen de verschillende politieke actoren over de oprichting van overgangsstructuren, gevolgd door de democratische verkiezingen, geven een nieuwe prikkel tot voortzetting van dit programma. Het is nu van belang de vreedzame anti-apartheidskrachten ten volle te steunen. Momenteel lijken grotere inspanningen geboden omdat de vreedzame ontwikkeling op een wankelende basis berust. Dit voorstel van de Commissie voor 1994 beantwoordt aan deze politieke en technische voorwaarden.

8. Geplande anti-fraudebepalingen:

Controle door de Commissie, en aanvaarding van controle door de Rekenkamer door de begunstigten.

9. Kosten/baten-analyse

9.1 Doelstelling en samenhang met de financiële programmering

- Specifieke doelstellingen

De Commissie zet de uitvoering van het programma voort in het kader van de aanpassing van het Speciaal programma aan de ontwikkeling van de situatie in Zuid-Afrika en rekening houdend met de politieke verklaringen van de Gemeenschap. Daarbij:

- wordt in tegenstelling tot het verleden de hulp meer op ontwikkelings- dan op politieke programma's gericht;
- worden via zelfhulp microprojecten uitgevoerd;
- wordt meer belang gehecht aan onderwijsprojecten, enz.

Volgens sommige schattingen zal 15 tot 20 miljard ecu nodig zijn voor het optrekken van de kwaliteit van woningen, gezondheidszorg en onderwijs tot het gemiddelde niveau dat de blanke bevolking van Zuid-Afrika geniet.

- Algemene doelstelling

Specifieke hulp op het gebied van ontwikkeling

9.2 Motivering van de maatregel in het licht van een alternatief voor het bereiken van dezelfde doelstellingen

Wegens de rol die de Gemeenschap in het kader van de Overeenkomst van Lomé in Afrika speelt, mag zij niet stilzitten ten aanzien van de problemen in Zuid-Afrika en daarom is zij praktisch verplicht tot optreden. Dit optreden kan bestaan uit ofwel voortzetting van de tot op heden in het kader van het Speciaal programma uitgevoerde maatregelen, ofwel een andere vorm van hulp aan de achtergestelde bevolking van Zuid-Afrika.

Het is duidelijk dat gewacht dient te worden op de vaststelling van een nieuwe grondwet en het aantreden van een post-apartheidsregering na vrije en eerlijke verkiezingen.

Zolang niet aan deze voorwaarden is voldaan, bestaan er geen andere alternatieven voor wijziging van de huidige financiering. De Commissie kan niet passief blijven ten aanzien van de steeds grotere noden.

Wat bijkomende effecten betreft, draagt het communautaire optreden bij tot invoering van officiële betrekkingen die op vertrouwen en erkenning zijn gebaseerd.

Wat het subsidiariteitsbeginsel aangaat, blijkt uit waarnemingen ter plaatse dat de inspanningen van de Lid-Staten en derde landen te gering zijn om aan de behoeften tegemoet te komen. Daarom wordt het onderhavige programma trouwens in nauwe samenwerking met de overheden van de Lid-Staten uitgevoerd.

9.3 Toezicht en evaluatie

Uitsluitend lange-termijnresultaten kunnen als aanwijzingen voor succes worden beschouwd:

- vermindering van menselijk lijden;
- onderwijs en opleiding die leiden tot daadwerkelijke verantwoordelijkheid van de zwarte bevolking in het economische leven.

Geplande evaluatiemethoden en frequentie

Via regelmatige controles en vooral steekproeven bij ongeveer 10% van de projecten.

ISSN 0254-1513

COM(94) 358 def.

DOCUMENTEN

NL

11 01

Catalogusnummer: CB-CO-94-376-NL-C

ISBN 92-77-72234-7

**Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg**